

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	18/10/2025

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν την λέξη 'Σωστό', αν είναι σωστή, ή την λέξη 'Λάθος', αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μον.5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μον. 5): [τράπεζα θεμάτων]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. Σ Εί μὴ συνήδη ... πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας
2. Σ Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω
3. Λ Ἄξιὸν δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι ... μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι
4. Σ δέομαι ὑμῶν ... τούτους δὲ ἠγεῖσθαι χεῖρους εἶναι
5. Σ Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα

Μονάδες 10

B1. Ποια αξίωση και ποια παράκληση απευθύνει ο Μαντίθεος στους βουλευτές; Με ποιες προϋποθέσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τα δημοκρατικά φρονήματα σε δύσκολους καιρούς όπως την εποχή των Τριάκοντα, συγκινούσαν τους Αθηναίους (ρητορικά πάθη) και έπαιζαν καθοριστικό ρόλο στην δοκιμασία των αρχόντων. Έπρεπε, με άλλα λόγια ο εκλεγμένος άρχοντας να διαθέτει το κατάλληλο ήθος και να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις.

Ο Μαντίθεος αξιώνει από τους βουλευτές να μην ωφεληθεί καθόλου ο ίδιος, αν αποδείξει ότι νιώθει συμπάθεια για το παρόν πολίτευμα (Ἄξιὸν δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι), την δημοκρατία, και πως έχει συμμετάσχει ενεργά στους αγώνες γι' αυτήν όπως και οι βουλευτές (ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν) (επίκληση στο ήθος του λέγοντος). Έπειτα αναφέρεται πολύ εύστοχα στο γεγονός ότι έχει ζήσει έως τώρα με μετριοπάθεια (περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς), στον αντίποδα σε όσα του καταλογίζουν οι αντίπαλοι (παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοῦς τῶν ἐχθρῶν), στοιχείο που επίσης θα προσπαθήσει να αποδείξει (επίθεση στο ήθος του

αντιπάλου). Την ίδια στιγμή, παρακαλεί τους βουλευτές να επικυρώσουν την εκλογή του και να ψέξουν τους αντιπάλους, πράγμα το οποίο φανερώνει τον σεβασμό του έναντι των θεσμών και του βουλευτικού αξιώματος (δέομαι ύμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν).

Έτσι, η παράκληση του Μαντίθεου προετοιμάζει ανάλογα τους βουλευτές σχετικά με την συνέχεια της διαδικασίας και την στάση που θα κρατήσουν απέναντί του.

Μονάδες 10

B2. Ποιες ομοιότητες με το αντίστοιχο προοίμιο του Ὑπὲρ Μαντιθέου παρουσιάζει το παράλληλο κείμενο που ακολουθεί; [τράπεζα θεμάτων]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο παρουσιάζει σημαντικές ομοιότητες με το αντίστοιχο προοίμιο από τον Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο. Παρατηρούμε κοινά σημεία ως προς το περιεχόμενο και το ύφος, αφού ο ομιλητής διατυπώνει μια έκφραση ευγνωμοσύνης προς τους κατηγορούς του («Λίγο ακόμα και θα εξέφραζα την ευγνωμοσύνη μου στον κατήγορο»), όπως ακριβώς και στον Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο («Εἰ μὴ συνήδη ... ταύτης τῆς κατηγορίας»). Παράλληλα, στον Ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου λόγο, αναφέρεται η ευκαιρία του λέγοντος να λογοδοτήσει για τη ζωή του και να αποδείξει το ανώτερο ήθος που ο ίδιος έχει και ταυτόχρονα να φανερώσει τα ψεύδη του αντιπάλου του, κάτι το οποίο επισημαίνεται και στο πρωτότυπο κείμενο με την αξίωσή του Μαντιθέου να εγκριθεί στη δοκιμασία («τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν ... τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι», «δέομαι ὑμῶν ... ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι»). Τέλος, η εὐνοια και η προσοχή στόχοι που καλείται να υπηρετήσει ένα προοίμιο και η ανάδειξη της ηθοποιίας ως πρακτική πειθούς εμφανίζονται και στα δύο προοίμια, αφού στον Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο οι κατήγοροι του Μαντίθεου χαρακτηρίζονται ως συκοφάντες με ἔμμεσο τρόπο (τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις) και εχθροί του και από την άλλη, στο παράλληλο κείμενο επικρατεί η επίθεση στο ήθος του αντιπάλου, του οποίου η ενέργεια χαρακτηρίζεται από ψευδολογία, μεθοδευμένη εκδικητικότητα και φθόνο, έννοια που επαναλαμβάνει ο ομιλητής (ἀπό φόνο, παρά φθόνο, ἕνας που φθονεῖ).

Μονάδες 10

B3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως **Σωστές (Σ)** ή **Λανθασμένες (Λάθος)** :

1. Κοιτίδα της συστηματικής ρητορικής, ήταν η Αθήνα.
2. Τα 'γοργεῖα' σχήματα ανήκουν στον σοφιστή Πρωταγόρα.

3. Βασικός εκπρόσωπος των επιδεικτικών λόγων ήταν ο Δημοσθένης.
4. Οι 'γνώμες' αποτελούν άτεχνες αποδείξεις.
5. Με την ηθοποιία ο ρήτορας επιχειρεί να μειώσει σε ηθικό επίπεδο τον αντίπαλο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. Λ
2. Λ
3. Λ
4. Λ
5. Σ

Μονάδες 10

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται **μια** ετυμολογικά συγγενή λέξη για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής : **καθηγητής, παράδειγμα, παρανοϊκός, προϊστάμενος, ανέχεια.** [τράπεζα θεμάτων]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

καθηγητής: ήγοῦμαι, ήγήσεσθαι, ήγεῖσθαι
παράδειγμα: ἐπιδείξω, ἀποδείξω
παρανοϊκός: εὔνους
προϊστάμενος: καταστήναι, καθεστηκόσι
ανέχεια: εἶχον, μετέσχον

Μονάδες 10**ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ, ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ, Η, VII, 28 - VIII, 1-2**

Το απόσπασμα αναφέρεται στις τελευταίες στιγμές του Κύρου του Μεγάλου, ιδρυτή του Περσικού κράτους. Ο Κύρος κάλεσε τα παιδιά και τα προσφιλή του πρόσωπα και τους απηύθυνε τον ύστατο χαιρετισμό. Ο Ξενοφώντας εξηγεί γιατί το βασίλειο του Κύρου ήταν το μεγαλύτερο και το καλύτερο της Ασίας.

Χαίρετε, ὦ φίλοι παῖδες, καὶ τῇ μητρὶ ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ· καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε. ταῦτ' εἰπὼν καὶ πάντας δεξιωσάμενος ἐνεκαλύψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν. Ὅτι μὲν δὴ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἡ Κύρου βασιλεία ἐγένετο αὐτῇ ἑαυτῇ μαρτυρεῖ. ὠρίσθη γὰρ πρὸς ἔω μὲν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, πρὸς ἐσπέραν δὲ Κύπρῳ καὶ Αἰγύπτῳ, πρὸς μεσημβρίαν δὲ Αἰθιοπία. τοσαύτη δὲ γενομένη μιᾷ γνώμῃ τῇ Κύρου ἐκυβερνᾶτο, καὶ ἐκεῖνός τε τοὺς ὑφ' ἑαυτῷ ὥσπερ ἑαυτοῦ παῖδας ἐτίμα τε καὶ ἐθεράπευεν, οἳ τε ἀρχόμενοι Κῦρον ὡς πατέρα ἐσέβοντο. ἐπεὶ μέντοι Κῦρος ἐτελεύτησεν, εὐθύς μὲν αὐτοῦ οἱ παῖδες ἐστασίαζον, εὐθύς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσταντο, πάντα δ' ἐπὶ τὸ χειρόν ἐτρέπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: « **Χαίρετε, ὦ φίλοι παῖδες ... Αἰθιοπία**».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Χαίρετε αγαπημένα μου παιδιά και αποχαιρετήστε εκ μέρους μου τη μητέρα μου. Κι ὅλοι οι παρόντες και οι απόντες αγαπημένοι να εἶστε καλά. Ὅταν εἶπε αυτά και αφού σε ὅλους ἔδωσε το δεξί του χέρι σκεπάστηκε κι ἔτσι πέθανε. Ὅτι πράγματι το βασίλειο του Κύρου ἦταν το ωραιότερο και το μεγαλύτερο στην Ασία, αυτό το ἴδιο το επιβεβαιώνει. Γιατί συνόρευε ανατολικά με την Ερυθρά θάλασσα, βόρεια με τον Εὐξείνιο Πόντο, δυτικά με την Κύπρο και την Αἴγυπτο και νότια με την Αἰθιοπία.

Μονάδες 20

Γ2. Πώς συμπεριφερόταν ο Κύρος στους υπηκόους του και τι συνέβη μετά τον θάνατό του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το απόσπασμα του Ξενοφώντα από το « Κύρου Παιδεία» αναφέρεται στις τελευταίες στιγμές του Κύρου του Μεγάλου, ιδρυτή του Περσικού κράτους. Ο Κύρος, ἀπόλυτο μονάρχης του μεγάλου βασιλείου του, διοικούσε με σύνεση και φρόντιζε τους υπηκόους του σαν παιδιά του («τοὺς ὑφ' ἑαυτῶ ὥσπερ ἑαυτοῦ παῖδας ἐτίμα τε καὶ ἐθεράπευεν») ἐνῶ κι ἐκεῖνοι του ἔδειχναν σεβασμό σαν να ἦταν πατέρας τους. Μετά τον θάνατό του τα παιδιά του ἄρχισαν ἐμφύλιες διαμάχες, οι πόλεις και τα ἔθνη του βασιλείου του ἀποστατούσαν κι ὅλα πήγαιναν χειρότερα («οἱ παῖδες ἐστασίαζον, εὐθύς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσταντο»).

Μονάδες 10

Γ3. α. *ὠρίσθη γὰρ πρὸς ἔω μὲν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, πρὸς ἐσπέραν δὲ Κύπρῳ καὶ Αἰγύπτῳ, πρὸς μεσημβρίαν δὲ Αἰθιοπία:* να μεταφέρετε τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά στη γενική ενικού. (μον.6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ἔω, θαλάττης, ἄρκτου, πόντου, ἐσπέρας, μεσημβρίας

β. να γράψετε τους ζητούμενους τύπους: (μον. 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ἀπαγγέλλετε: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην Ε.Φ. **ἀπήγγελλες**

χαίρετε: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή **χαίρειν**

ἐθεράπευεν: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στην Ε.Φ. **τεθεραπεύκασι**

ἐστασίαζον: το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής αορίστου στην ίδια φωνή **στασιάζαι**

Μονάδες 10

Γ4. *ἐπεὶ μέντοι Κῦρος ἐτελεύτησεν, εὐθύς μὲν αὐτοῦ οἱ παῖδες ἐστασίαζον, εὐθύς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσταντο, πάντα δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο:*

α. να γράψετε τις προτάσεις του αποσπάσματος και να τις χαρακτηρίσετε ως κύριες ή δευτερεύουσες (μον.4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ἐπεὶ μέντοι Κῦρος ἐτελεύτησεν: δευτερεύουσα

εὐθύς μὲν αὐτοῦ οἱ παῖδες ἐστασίαζον: κύρια

εὐθύς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσταντο: κύρια

πάντα δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο: κύρια

β. να βρείτε τα υποκείμενα των ρημάτων και να εντοπίσετε πού υπάρχει αττική σύνταξη(μον.6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κῦρος: υποκείμενο στο « ἐτελεύτησεν»

οἱ παῖδες: υποκείμενο στο « ἐστασίαζον»

πόλεις καὶ ἔθνη: υποκείμενα στο «ἀφίσταντο»

πάντα: υποκείμενο στο «ἐτρέπετο» (αττική σύνταξη)

[5 μονάδες τα υποκείμενα και 1 μονάδα η αττική σύνταξη]

Μονάδες 10